

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)

No. (Štev.) 21.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
22. MAJA (MAYO) 1958

Gledajo pa ne vidijo

Ko bo komunizem propadel in bo šel v zgodovino, bodo zgodovinarji o njem mnogo pisali. Eni ga bodo skušali, če ne zagovarjati, vsaj opravičevati. Drugi pa ga bodo zaradi strahotnih posledic, ki jih bo zapustil v človeški družbi, označevali kot največjo zablodo v zgodovini človeštva. Ne bomo ugibali kako bodo eni ali drugi svoje stališče utemeljevali. Trdimo pa lahko, da noben zgodovinar ne bo mogel zanikati dejstva, da je bil komunizem mojster vseh mojstrov v laži, prevari in zapeljevanju množic.

Res je, da je že mnogo pred nastankom komunizma obstojal izrek “Vulgus vult decipi, ergo decipiatur” — “Ljudstvo hoče biti varano, zato ga varajmo”. Toda komunizem je varanje ljudstva v svoji propagandi pripeljal do take popolnosti, da je n. pr. sposoben pripraviti posameznike in skupine do tega, da tiščejo iz svobode v sužnost, pa pravijo, da gredo proti svobodi; ali da sami žive v svobodi in blagostanju blagrujejo pa lačne, trpeče in v stalnem strahu živče žrtve komunizma. Kdor podleže komunistični propagandi, ni več sprejemljiv za dokaze zdrave pameti.

Zanimiv uspeh komunistične propagande moremo najti med slovenskimi izseljenci. Po prvi svetovni vojni je prišlo v Argentino okrog 20.000 Slovencev iz Slovenskega Primorja. Če pogledamo po vzrokih izselitve teh Slovencev, tedaj vidimo, da so bili to narodno zavedni ljudje, obdarjeni z zdravo pametjo, katerim je fašizem življenje na domači zemlji onemogočil, ali tako otežil, da so morali zapustiti rodno zemljo, svoje domove in iskati kruha v tujini. Fašizem jih je k temu prisilil. Nekatere neposredno, druge posredno. Ti ljudje so do dobra spoznali na lastni koži vso krutost totalitarne sistema in je bilo pričačkovati, da jih nobena propaganda ne bo mogla pridobiti, da bi se kdaj navduševali za kakršenkoli totalitaristični sistem.

Toda, če beremo časopise, ki ga izdajajo ti naseljenci v Argentini, pridejo do zaključka: Ljudje, ki so zapustili svoje domove, ker jih je pogнал v svet totalitarni fašistični sistem, živijo sedaj v svobodi, navdušujejo se pa za drug totalitaristični sistem, ki tlači sedaj njihove brate in sestre. Komunistična propaganda jih je zaslepila tako, da ne morejo več presojudati dogodkov po zdravi pameti.

Pa bo kdo ugovarjal, da je komunizem vendar nekaj drugega kot fašizem. Res je, da imata različni imeni, sta otroka različnih staršev in sta imela različne botre ob rojstvu. Teoretiki tudi lahko najdejo razliko med enim in drugim. Toda nas ne zanimajo teoretična razglabljanja, ampak praktični učinki enega in drugega.

Ko so ti Slovenci živeli v svoji domovini, na svojih kmetijah, so se s težavo in s trdim delom borili skozi življenje. Fašizem jih je hotel ukloniti. Ker so vztrajali kot zavedni Slovenci, jim je že itak težko življenje tako otežilo, da gospodarsko niso mogli vzdržati na svojih domovih. To postopanje fašizma je bilo krivično in zločin zoper osnovne človečanske svoboščine. V komunističnem totalitarnem sistemu Jugoslavije se kmet že več kot 10 let obupno bori, da bi smel kot kmet svobodno delati na svoji zemlji, prepojeni z znojem njegovih očetov. Komunizem ga hoče ukloniti. Kmet vztraja. Komunizem ga stiska, nalaga mu bremena, odvzema mu zemljo; kmečki sinovi beže čez mejo v neznan svet, ker zanje ni bodočnosti na domači zemlji. Slovenska kri se izgublja v tujini in slovenska zemlja kliče po slovenskih delovnih rokah. Ali to ni krivica in zločin zoper osnovne človeške svoboščine?

Ti Slovenci iz Slovenskega Primorja se dobro spominjajo kaj so storili fašisti, če so Slovenci hoteli imeti še tako nedolžno zborovanje ali sestanek; gotovo se še spominjajo kaj je bila usoda slovenske tiskane besede pod fašističnim totalitarnim režimom. Spominjajo se dobro zakaj so morali v ječe zavedni Slovenci. Danes v Jugoslaviji ni sledu o svobodi združevanja in zborovanja; ni ga skoro Slovenca, ki ne bišel skozi komunistične ječe. Slovenska tiskana be-

FRANCIJA V NOVIH TEŽAVAH

Po sestavi Pflimlinove vlade se je v Franciji sprožila vrsta dogodkov, ki so se odigrali s filmsko naglico. Ker je namreč Pflimlin napovedal program, po katerem je bil naklonjen k sporazumu z alžirskimi uporniki, je s tem sprožil po vsej državi val ogorčenja proti popušcanju v Alžiru. To ogorčenje je našlo največji odmev v vrstah francoske vojske, ki se že nad tri leta brezuspešno trudi zadušiti uporniško gibanje v Alžiru. Francoski nacionalni ponos se je čutil potisnjen ob tla tako, da je Pflimlin začutil prvi upor proti sebi in vrstah francoske vojske in francoskih kolonov v Alžiru, ko je tamkajšnji padalski general Nassu objavil, da je v torek, 13. maja, prevzel vojaško in civilno oblast v Alžiru v svoje roke in ustanovil Odbor za javno varnost, sestavljen iz vojakov in civilistov. Ustanovitev tega Odbora je mnoge Francoze v Afriki in v Franciji spomnila na take odbore iz francoske revolucije leta 1789. Odbor je pozval vodjo odpora proti nacističnim Nemcem med drugo svetovno vojno, grala De Gaulle-a, naj v Parizu prevzame oblast.

Pflimlin je hitro ugotovil, da postaja položaj za Francijo in predvsem za njegovo vlado nevaren ter je od parlamenta zahteval zaupnico za svoj program. Zaupnico je dobil z 274 proti 149 glasov, medtem ko se je 136 poslancev vzdržalo glasovanja. Po zaupnici je Pflimlin pozval vojsko v Francijo in Alžiru na sodelovanje z vlado in vzdrževanje miru in reda.

Sredi teh naporov je v Pariz prišlo iz Alžira poročilo, da je tam za Nassu-jem — po medsebojnem dogovoru — prevzel vrhovno oblast gral. Salan, ki so se mu pridružili tudi drugi generali in visoki častniki francoske vojske v Alžiru. Gral. Salan je tudi objavil, da ostaja zvest Parizu in Pflimlinovi vladi in pozval prebivalstvo Alžira in francosko vojsko v Alžiru na sodelovanje.

V Parizu je medtem desna roka grala De Gaulle-a, Soustelle pozval na sestavo vlade narodne skupnosti, da bi se Francija rešila pred državljansko vojno, ki ji grozi. Soustelle-a je podprl Bidault in drugi desničarski elementi.

Komunisti so zaradi odločnih desničarskih nastopov šele sedaj nastopili in pozvali preko francoske CGT delavstvo na budnost “pred reakcionarnimi silami”. Objavili so tudi, da bodo sprožili splošno stavko v slučaju nevarnosti desničarskega državnega udara. Notranji minister Moch pa je po radiu sporočil, da bo morala Francija odločno nastopiti proti levičarskim in skrajnim desničarskim elementom.

Pflimlinova vlada je nato prekinila sleherni promet po morju in po zraku z Alžirrom. Na pariške ulice je poslala žandarmerijo, zastražila parlament in vladna poslopja ter De Gaulle-jevo rezidenco nekaj kilometrov izven Pariza. Razpustila je več skrajnih desničarskih organizacij.

De Gaulle je iz svoje zastražene rezidence nato objavil, da je pripravljen v tej težki uri za Francijo prevzeti oblast.

se da je pod takim nadzorstvom, da nikjer do najmanjšega svobodnega izraza priti ne more. In isti Slovenci, ki so takoj dejanja fašističnega totalitarizma obsojali kot zločin, prav iste razmere v komunističnem režimu označujejo kot “ljudsko demokracijo”.

Fašizem se ni ustavil niti pri otrocih. Odtrgati jih je hotel od staršev ter si je v šoli vse prizadeval, da bi otroci ne ubogali svojih staršev in ne spoštovali jezika in izročil svojega naroda. Komunizem prav tako uči otroke v šolah, da ne smejo ne poslušati, ne spoštovati staršev. Komunizem uči otroke, da niso očetu ničesar dolžni, materi pa par litrov mleka in nič več. Ali je v tem primeru komunizem boljši od fašizma?

Koliko je bilo odsod izrečenih na volitve v fašističnem totalitarnem režimu! Ena stranka, nasilje, strah in 90 odstotna zmaga. V komunistični Jugoslaviji je tudi ena stranka, tudi nasilje, tudi strah in nad devetdeset odstotna zmaga. In isti ljudje, ki so obsojali fašistične volitve, pojejo slavonske komunistične volilne zmagam.

Zaradi te izjave se je napetost še povečala, ker je Pariz in z njim vsa Francija pričakovala vojaški udar. Pflimlin je v senatu z 211:94 glasovom in v zbornici s 461:114 glasovom dobil vsa pooblastila za oklicanje obsednega stanja po vsem francoskem teritoriju. Tokrat so zanj glasovali tudi komunisti, ker so se bali desničarskega prevzema oblasti. Komunisti so tudi nastopili v zbornici proti francoskim generalom v Alžiru in zahtevali od Pflimlina, da ukine dovoz hrane za francosko vojsko v Alžiru. Vlada je odločno zavrnila to komunistično intrigo.

Ker se je večina generalov začela javno izjavljati za De Gaulle-a, ker da more le on rešiti četrto francosko republiko, je odstopil vrhovni šef štaba gral. Ely ter je njegovo mesto zasedal dose-danji šef suhozemske vojske gral. Lo-

Poskus prevrata v Libanonu

Po prvih izgredih proti zahodno usmerjeni vladi Chamouna v Libanonu, v katerih so požgali ameriško informativno pisarno v Beirutu, se je uporniško gibanje preneslo tudi na druga mesta v republiku, tako da se je v nekaj dneh razplamtela prava državljanska vojna med proarabskimi in prokomunističnimi uporniki na eni ter lojalno vojsko na drugi strani. Uporniki so svoj upor začeli z zahtevo po odstopu Chamouna trdivši, da bo takoj vzpostavljen red in mir, čim ta odstopi. Hoteli so postaviti na vlado levičarske elemente, ki jih že dolge mesece podpirata Združena Arabija in ZSSR. Iz Kaira so z vsemi propagandnimi in materialnimi sredstvi podprli upornike, prav tako po radiu iz ZSSR, tako da je prišlo do hudih pouličnih bitk med vojsko in izgredniki. Na desetine oseb je bilo ubitih in na stotine ranjenih. Najhušji izgredi so bili v pristanišču Tripoli, v prestolnici Beirut in drugod. Uporniki so vrgli v zrak tudi petrolejske cevi, ki se iztekajo v Tripoli, tako da je bil dotok petroleja za nekaj dni prekinjen.

Zahodne sile, zlasti USA, so zaskrb-ljeno opazovale potek dogodkov. USA je po Eisenhowerjevi doktrini bila obve-

Dulles napada Sovjetsko zvezo

Po konferenci zun. ministrov NATO v Copenhagenu je imel Dulles v Zahodnem Berlinu govor, v katerem je silovito napadel ZSSR in njene spletke za podjarmljenje sveta. V govoru je med drugim izjavjal, da ZSSR uporablja razorožitvene razgovore za kulise, za katerimi se pripravlja z rdečo Kitajsko na vojaško nadvlado na svetu. Svobodni svet ne sme nikakor opustiti svojih obrambnih naporov in nikdar zaupati sovjetskim obljubam. “Sovjetska vlada poskuša z vsake vrste propagando prisiliti svobodni svet na opustitev obrambe. Trdi, da so tisti, ki grade obrambo, napadalci. Trdi, da se morajo tisti, ki grade obrambo, odpovedati vsemu modernemu orožju, tako da bi to orožje ostalo monopol svetov, ki imajo že tragično dolgo zgodovino napadov in nasilja

Take in podobne misli mi gredo po glavi, kadar prebiram časopise in poslušam govorce teh Slovencev iz Slovenskega Primorja. Ljudje, ki so bili trdni kot kraški kamen, ki so bili narodno zavedni, da so služili kot vzor požrtvovalnosti, so danes slepo orodje komunistične propagande. Ali bi kdo pred tridesetimi leti mislil, da bo slovenski Kraševac sposoben tega. Ko so mu komunistični propagandisti govorili, da je očka Stalin odrešenik človeštva, je bil navdušen zanj in je ponavljal komunistični očenaš “Očka Stalin, ki si v Kremlju”. Ko je bil Stalin proglašen za zločinca od samega Hruščeva, je verjel, da je Stalin zločinec. Ko je Hruščev to prekladal, zopet verjame, da Stalin ni bil zločinec.

Toda tem ljudem je Bog dal zdravo pamet, zdrav razum in krepko narodno zavednost. Zato smo prepričani, da bo prišel čas, ko bodo zopet začeli misliti s svojo zdravo pametjo in ne bodo trdili, da je noč, kadar sveti sonce in govorili, da nič ne vidijo ob svetlem dnevu.

rillot. De Gaulle je za ponedeljek popoldne napovedal tiskovno konferenco, na kateri naj bi dal svojo dokončno izjavo k položaju.

V nedeljo se je v Alžiru, med navdušenjem famkajšnje francoske vojske in civilnega prebivalstva, pojavil Soustelle, ki je iz Francije preko Švice z letalom pobegnil iz svoje zastražene vile. Soustelle je iz Alžira znova pozval De Gaulle-a, naj prevzame oblast, Pflimlina pa, naj odstopi.

V ponedeljek popoldne je De Gaulle imel napovedano tiskovno konferenco, na kateri je ožigosal “poklicne reševalce Francije” in slovesno izjavil: “Če narod hoče, sem pripravljen prevzeti vlado.” Po tej izjavi je prišlo poročilo, da se je že odpeljal v Pariz, kamor je nemoteno prispel. Istočasno z De Gaulle-jevo tiskovno konferenco pa je komunistična CGT oklicala splošno stavko po vsej Franciji.

zana priskočiti libanonski vladi na pomoč, če bi ta zahtevala. Anglija je prva začela izseljevati svoje državljane iz Libanona, za njo je isto storila USA. Ker je ameriška šesta flota imela prav v tem času svoje manevre v vzhodnem Sredozemlju, je zaradi položaja v Libanonu ameriško poveljstvo te flote na ukaz iz Washingtona odredilo, da manevre prenese v vzhodni del Sredozemskega morja, da bi flota bila v bližini, če bi položaj postal prenevaren. Ameriška vlada je tudi odposlala večjo količino lahkega orožja in plinskih mask za libanonsko vojsko in policijo ter objavila, da so na poti tudi lahki tanki in drugo orožje. V Zah. Nemčijo pa je poslala večje število vojaških prevoznih letal, če bi jih potrebovali za popolno izselitev ameriških državljanov, ki jih je v Libanonu ok. 4000.

Proti koncu preteklega tedna se je morala med uporniki zaradi odločnega stališča Chamounove vlade začela krhati ter so se začeli polagoma predajati. V Beirutu in drugih mestih je vlada znova dobila položaj v svoje roke. Najdlje so se uporniki držali v Tripoli, kjer so bile še v ponedeljek težke borbe med izgredniki in vojsko.

napram drugim narodom. Toda, kadar jim hočemo dokazati naše nasprotne namene s predlogi o medsebojni kontroli, ki bi obe strani zavarovala pred nenadnim napadom, pa sovjeti izrečejo svoj “niet”. Tako so ponovno storili pretekli teden v Warnostnem svetu.”

“ZSSR trdi, da ne bo uporabljala atomskega orožja, pa na drugi strani z mrzlično naglico polni svoja skladišča s takim orožjem. Zahteva od svobodnega sveta, da ji verjame, da ne bo uporabila atomskega orožja v slučaju vojne, kljub dolgi vrsti njenih prelomljenih obljub.”

Dulles je Zahodnim Berlinčanom ponovil obljubo, da bodo veliki trije “smatrali kakršen koli napad na Zahodni Berlin s katere koli strani kot napad na njihove sile in na njih same. Vesel sem, da morem v imenu svoje vlade in v Eisenhowerjevem imenu ponovno potrditi to obljubo.”

Končal je svoj govor s trditvijo, da so sovjetski vodje brezbožni materialisti in da njihove pogodbe nimajo moralne podlage. “Često izgleda, kakor da za njih pomeni sklepanje in prelamljanje pogodb zakonito mednarodno tehniko in da so njihove obljube to, za kar jih je označil Lenin: skorje kruha, ki so narajene zato, da se jih prelomi.”

PO NIXONOVEM OBISKU JUŽNI AMERIKI

Razen v Limi v Peruju je Nixon doživel hude protiameriške demonstracije tudi v Caracasu v Venezueli. Na poti z letališča v mesto je njegov avto rapadla skupina ljudi s kamenjem in palčama razbila avtomobilska okna in zadala poškodbe njegovim spremljevalcem, med drugimi tudi venezuelskemu notranjemu ministru. Podobno usodo je doživel avto Nixonove gospe. Niti Nixon niti njegova gospa pri napadu nista bila ranjena.

Ameriška vlada je za zavarovanje Nixona poslala na karibsko področje manjši oddelek mornarice. Tudi v Ca-

EL CUERPO DIPLOMATICO SALUDO AL PRESIDENTE DE LA REPUBLICA

El cuerpo diplomático extranjero acreditado ante el gobierno argentino presentó sus saludos al presidente de la Nación en una ceremonia que se realizó el lunes pasado en la Casa de gobierno.

El nuncio apostólico monseñor Mario Zanin en su carácter de decano del cuerpo diplomático, fué el primero en presentar sus saludos al doctor Arturo Frondizi, haciéndolo luego los jefes de las distintas representaciones, cuyo número llegó a 60.

Finalizados los saludos protocolares, fué servido una copa de champaña, departiendo el doctor Frondizi durante algunos minutos con el nuncio apostólico y con otros embajadores extranjeros.

POZDRAV DIPLOMATSKEGA ZBORA PREDSEDNIKU REPUBLIKE

Prejšnji ponedeljek so v vladni palači sporočili svoje pozdrave predsedniku republike člani diplomatskega zbora, akreditirani pri argentinski vladi.

Prvi je pozdravil predsednika dr. Artura Frondizija apostolski nuncij Msgr. Mario Zanin kot dekan diplomatskega zbora. Za njim so pa to storili posamezni poslaniki in veleposlaniki.

Po končanih protokolarnih pozdravih se je predsednik dr. Frondizi več minut pogovarjal z apostolskim nuncijem pa tudi z ostalimi člani diplomatskega zbora. Pogostil jih je tudi s šampanjcem.

IZ TEDNA V TEDEN

V USA so objavili, da se je ameriške-mu letalstvu posrečilo dobiti nazaj na zemljo konice raket, ki so jih pogнали v vseirije. Doslej so napravili že nad 20 takih uspešnih poskusov in ugotavljajo, da je rešeno vprašanje vzdržljivosti raketnega materiala, ko na povratku na zemljo zadene v goste zračne plasti, ki odevajo naš planet.

V južnem delu Bolivije je pretekli teden izbruhnil upor proti vladi Silesa Suaza. Lojalni vojaški oddelki so upor hitro zadusili. Nekaj upornikov je zbežalo čez mejo v Paraguay.

Sovjeti so pretekli četrtek pogнали v vseirije svoj tretji Sputnik, težak 1500 kg. Sputnik je dolg 3,5 m, meri v premeru 1,8 m, je koničaste oblike, instrumenti v njem tehtajo 1000 kg in leta okoli zemlje v višini 1800 km v najbolj oddaljeni točki ter 240 km, ko je našemu planetu najbližji. Pot okoli zemlje preleti v 106 minutah. Zaradi majhne višine mu pripisujejo pol leta življenja. Poleg driguega je opremljen z baterijami, ki jih obnavljajo sončni žarki. Zaradi njegove velikosti ga je ob ugodnih vremenskih prilikah mogoče videti ob sončnem vzhodu ali sončnem zahodu tudi s prostim očesom.

Italijanski predsednik republike Giovanni Gronchi je bil na obisku v Londonu, kjer je izjavil, da more Zapad na Italijo vedno računati, zlasti v vojaškem oziru. Dejal je tudi, da se Italija močno zanima za Srednji Vzhod.

Sovjetska agencija Tass je objavila, da ZSSR budno zasleduje dogodke v Libanonu in da bo intervencija zapad. sil v tej državi, če bo do nje prišlo, “povzročila strašne posledice” za mir na Srednjem vzhodu.

Čikaški kardinal Samuel Stritch, ki so mu v Rimu pred nedavnim morali zaradi gangrene odrezati desno roko, je sedaj obolel za delno možgansko kapjo. Kardinal je star 70 let.

racasu je Nixon ugotovil, da so bili med napadalci komunisti. Izjavil je, da mora vsaka vlada proti komunistom, ki nastopajo s silo, odgovoriti s silo.

Iz Caracasu se je Nixon vrnil v Washington, kjer ga je ob veliki množici čakal Eisenhower. Uradništvo Washingtona je imelo ta dan prosto. Nixon je Eisenhowerju podal poročilo o svojem potovanju po južni Ameriki, dokončno poročilo pa bo izdelal v dveh tednih. V Washingtonu ugotavljajo, da bo USA morala v mnogih ozirih spremeniti svoje politiko do južne Amerike, zlasti, ker se v ta del sveta vedno močneje vsiljujejo sovjeti s svojimi gospodarskimi obljubami.

Ob petletnici smrti prelata dr. Odarja

Dne 20. maja je minilo pet let, odkar je umrl v Buenos Airesu zadet od kapi prelat dr. Alojzij Odar. Dočakal je komaj 51 let.

Novica o njegovi nenadni smrti je tedaj bolesto odjeknila med slovenskimi izseljenci. Ne samo v Argentini, ampak tudi v ostalih državah. Saj je umrl eden najodličnejših predstavnikov slovenske politične emigracije, veliki slovenski mislec, ideolog slovenske mladine, znanstvenik, organizator ter kulturni in javni delavec. Bridko smo se izavedli, da nas je zapustil mož, ki je nenehno gradil ter utrjeval slovensko izseljensko skupnost ter ji kazal pot, po kateri naj varno hodi, da se bo versko in narodno ohranila.

Prelatovo delo med slovenskimi izseljenci je bilo tako vsestransko, tako temeljito in postavljeno na tako solidne temelje, da še danes gradimo na njih naprej slovensko skupnost v svetu in jo bomo gradili tako dolgo, dokler bosta ostala v nas živa slovenski čut in slovenska narodna zavest.

Da pa ta ne bi nikdar umrla, je pokojni prelat pred svojo smrtjo objavil v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1953 razpravo Izseljenci in domovina. Je to nekaka njegova oporoka, ki jo zapušta slovenskim izseljencem ter jih v njej opozarja na naslednje dolžnosti, ki jih imajo do domovine in do slovenskega naroda:

“Pieteta do slovenske domovine zahteva od slovenskih izseljencev v glavnem naslednje.

1. Vsak slovenski izseljenec se mora izogibati vsega, kar bi moglo njegovi slovenski domovini škodovati ali jo ponižati. Greši torej tisti slovenski izseljenec, ki svojo slovensko domovino smeši in grdi ali se iz nje norčuje in ji tako jemlje ugled pred tujci. Greši proti kreposti dolžne pietete, podobno kot bi grešil, če bi tako ravnal s svojimi starši.

2. Vsak slovenski izseljenec je dolžan ostati zvest svoji slovenski domovini, kakor je dolžan zvestobo svojim staršem. Ne bilo bi prav, če bi svoje starše zatajil, prav tako ni prav, če zataji svojo domovino.

3. Vsak slovenski izseljenec je dolžan spoštovati duhovno posebnost in duhovno bogastvo slovenske domovine; sem spada slovenski jezik in slovenska duhovna kultura.

4. Vsak slovenski izseljenec mora svojo slovensko domovino ljubiti in po svojih močeh skrbeti za njeno duhovno blaginjo.

Če bi navedli nekatere podrobne dolžnosti, kakor slede iz teh bolj splošnih načel, bi rekli takole:

1. Slovenski izseljenec se je v tujini na splošno dolžan pridružiti bližnji slovenski izseljenski skupnosti. Pogoj je seveda, da mu ta slovenska skupina ni nevarna za vero in pravico ter da se zaveda svojih dolžnosti do domovine. Pridružiti se ji je dolžan zato, ker bo v večini primerov le v zvezi z njo: mogel spolnjevati svoje dolžnosti do domovine. Če se bo slovenske skupnosti izogibal le zato, ker je slovenska, ne bo dolgo časa ostal zaveden Slovenec. Vsakdanja življenjska skušnja tako uči. Nikakor ni ideal biti osamljen v tujini. Slovenski izseljenci naj si ustanove dobre slovenske organizacije tam, kjer jih še nimajo.

Baragovo misijonišče v Lanusu

Predno se je lani škof dr. Gregorij Rožman poslovil od Slovencev v Argentini, je še prišel na veliko nedeljo popoldne k njim v Slovensko vas v Lanusu ter je blagoslovil temeljni kamen za Baragovo misijonišče in za prvo slovensko cerkev v Argentini, posvečeno Mariji Kraljici. Od tedaj do danes je preteklo komaj dobro leto. In v Slovenski vasi se bo zopet zbrala na istem kraju kot lani ne samo lanuška slovenska srednja, ampak tja bodo prišli Slovenci tudi iz drugih naselij, da prisostvujejo že blagosloviti Baragovega misijonišča. V enem letu so dobri ljudje zbrali toliko sredstev in tudi sami pomagali pri delu, da je misijonišče že toliko dograjeno, da lahko začne služiti svojemu namenu. Slovenska vas v Lanusu je tako dobila zavod, središče, ki bo daleč od domovine, vendar v čisto slovenskem okolju, nadaljeval tradicijo nekdanjih po vsej Sloveniji znanih Grobelj.

Graditev Marijine cerkve tudi lepo napreduje ter so zidovi zrastle že precej visoko. Bo pa še treba veliko sredstev, veliko žrtev in podpor dobrih ljudi, da bo povsem dograjeno to prvo slovensko svetišče v Argentini.

Baragovo misijonišče in tamošnja Marijina cerkev je za Slovensko vas dragocena pridobitev. Že sedaj je tu vikarija. Ščasoma bo nastala tu samostojna župnija tudi z delokrogom med okoliškimi domačini. Baragovo misijonišče pa hoče postati središče slovenske misijonske dejavnosti v zamejstvu in si bo zlasti prizadevalo za vzgajanje novih slovenskih misijonarjev. V ta namen bo že v začetku novega šolskega leta 1959 začelo sprejemati prve zunanje in notranje gojence.

Vikarijo v Slovenski vasi vodijo slovenski lazaristi. Isti bodo vodili pozneje tudi župnijo in isti bodo imeli tudi Baragovo misijonišče. Čeprav bodo svojo delavnost razširjati tudi med okoliške domačine, bo to vendarle slovensko središče, kjer bo slovenski človek vedno čutil, da je med svojimi ljudmi.

Prepričani smo, da bo Baragovo misijonišče pripomoglo tudi k nadaljnjemu razvoju Slovenske vasi v Lanusu in da bo tam krepka opora tudi kulturno-prosvetnemu in narodno vzgojnemu delu. Da bo pa vse to delo imelo resničen in trajen uspeh, in to ne samo za rojake v Slovenski vasi, ampak tudi za Slovence po vsej Argentini in drugod po svetu, naj ga z obilnim blagoslovom spremlja Bog, Marija Kraljica naj pa nad njim stalno bdi s svojo ljubeznijo.

Knjižni dar Mohorjeve za 1958

Letos obsega kot običajno Koledar, poleg njega pa še večerniško povest “Sveta Hema Krška” od Dolores Vieser, Kotnikove Koroške “Storije”, tretji zvezek Erjavčevih “Koroških Slovencev” ter pisma mladim ljudem “Ti in ona”. Torej kar pet knjig. Knjižni dar, ki ga je res lahko sleherni Slovenec vesel.

Glavna knjiga je seveda Koledar. Lepo je urejen ter ilustriran. Govori o Slovincih doma na Koroškem in o slovenskih naseljenicah po raznih državah, ki jih je lani obiskoval škof dr. Gregorij Rožman. Govori o njihovih uspehih in težavah.

Tajnik Mohorjeve družbe Msgr. dr. Janez Hornboeck je v koledarju objavil “Pismo in poročilo Mohorjanom”. V njem je prikazal obnovo dela Mohorjeve družbe v Celovcu ter njene napre v zadnjih desetih letih, da Slovincem postane zopet ljub in drag prijatelj, ki je vsako leto v jeseni prihajal v slovenske domove ter vanje prinašal veselje in radost. Človek se zgrozi ob prikazu nacističnih naporov pri zatiranju slov. kulturnega življenja in udejstvovanja ter uničevanju slovenske knjige. Za leto 1945 pravi, da so bile tedaj “ruševine slovenske kulture po naši zemlji”. Prosvetne knjižnice so bile “uničene in po domovih si našel le tu in tam še kako slovensko knjigo in kak slovenski molitvenik. Skrivale so jih naše zveste mamice svojim otrokom kot dragoceno dediščino boljših dni”. Nemški nacizem je temeljito “uničil vse domače knjižnice, vse knjižnice prosvetnih društev, bogato knjižnico same Mohorjeve družbe v Mohorjevem domu v Celovcu in od knjižnice Akademije slovenskih bogoslovcev so ostali le skromni ostanki. Naši cerkveni organizatori niso imeli ne pesmaric in ne not za zborni in ljudsko petje, naši verniki in naši otroci nobenega molitvenika”.

To je slika uničenja slovenskega kulturnega življenja v deželi Miklova Zale. V to kulturno pustoš padajo prvi začetki obnove kulturnega življenja pod angleško zasedbeno oblastjo. Začel je izhajati list “Koroška kronika”, za njim kmalu še “Mladi Korotan” za slovensko mladino. Pod angleško zasedbo so v Celovcu izšle prve slovenske knjige po II. svetovni vojni, za leto 1947 pa še droben koledar. Slovenski dušnopastirski urad je začel izdajati verski tednik “Nedelja”, pozneje pa še verski listič za otroke “Otrok božji”. Isti urad je založil tudi cerkvene pesmi. V tistih letih je začel pok. prelat Valentin Podgorc z akcijo za obnovo dela Mohorjeve družbe. Začetek je bil sila težak. Družba ni imela niti svojih prostorov in nobene gotovine, pač pa dolg. Pa je prelat Podgorc pri zaveznikih uspel. Družba je dobila vrnjene nepremičnine in tako je Mohorjeva družba v Celovcu po 28 letih zopet začela s svojim rednim založniškim delom, ko je za leto 1948 poslala med narod svoj koledar v nakladi 5.000 izvodov. Od tedaj naprej se je število udov stalno večalo. Koledar za leto 1949 je izšel že v nakladi 7.000 izvodov, za leto 1950 pa že v 10.000 izvodih. V tej nakladi se tiska še sedaj,

2. Slovenski izseljenec naj v svoji družini goji slovensko zavednost. Svoje otroke naj uči slovensko čutiti, slovensko govoriti in pisati. Če je na razpolago slovenska šola, ki je vsaj tako dobra kot tujerodna, naj pošlje svoje otroke v to slovensko šolo.

3. Slovenski izseljenec naj v tujini podpira dobro slovensko knjigo in list. Tako bo doprinal k slovenski skupnosti in vsaj posredno koristil slovenski domovini. Sam si bi lažje ohranil slovensko zavest in poštenost.”

Z zvestim in nenehnim izpolnjevanjem teh dolžnosti bomo najlepše počastili spomin pokojnega prelata dr. Odarja, velikega in za domovino zaslužnega slovenskega moža.

ševine slovenske kulture po naši zemlji”. Prosvetne knjižnice so bile “uničene in po domovih si našel le tu in tam še kako slovensko knjigo in kak slovenski molitvenik. Skrivale so jih naše zveste mamice svojim otrokom kot dragoceno dediščino boljših dni”. Nemški nacizem je temeljito “uničil vse domače knjižnice, vse knjižnice prosvetnih društev, bogato knjižnico same Mohorjeve družbe v Mohorjevem domu v Celovcu in od knjižnice Akademije slovenskih bogoslovcev so ostali le skromni ostanki. Naši cerkveni organizatori niso imeli ne pesmaric in ne not za zborni in ljudsko petje, naši verniki in naši otroci nobenega molitvenika”.

To je slika uničenja slovenskega kulturnega življenja v deželi Miklova Zale. V to kulturno pustoš padajo prvi začetki obnove kulturnega življenja pod angleško zasedbeno oblastjo. Začel je izhajati list “Koroška kronika”, za njim kmalu še “Mladi Korotan” za slovensko mladino. Pod angleško zasedbo so v Celovcu izšle prve slovenske knjige po II. svetovni vojni, za leto 1947 pa še droben koledar. Slovenski dušnopastirski urad je začel izdajati verski tednik “Nedelja”, pozneje pa še verski listič za otroke “Otrok božji”. Isti urad je založil tudi cerkvene pesmi. V tistih letih je začel pok. prelat Valentin Podgorc z akcijo za obnovo dela Mohorjeve družbe. Začetek je bil sila težak. Družba ni imela niti svojih prostorov in nobene gotovine, pač pa dolg. Pa je prelat Podgorc pri zaveznikih uspel. Družba je dobila vrnjene nepremičnine in tako je Mohorjeva družba v Celovcu po 28 letih zopet začela s svojim rednim založniškim delom, ko je za leto 1948 poslala med narod svoj koledar v nakladi 5.000 izvodov. Od tedaj naprej se je število udov stalno večalo. Koledar za leto 1949 je izšel že v nakladi 7.000 izvodov, za leto 1950 pa že v 10.000 izvodih. V tej nakladi se tiska še sedaj,

vendar vsi znaki kažejo, da se bo število naročnikov večalo še naprej, kajti zanimanje za knjige Mohorjeve družbe med Slovenci na Koroškem, Goriškem in med slovenskimi naseljenci v evropskih, ameriških in drugih državah je vedno večje ter ljudje vedno raje segajo po teh knjigah.

Delo, ki ga je celovška Mohorjeva družba opravila v zadnjih desetih letih, je veliko, saj je v tem času izdala 374.000 knjig in nad 30.000 brošur. Za prihodnje leto razpisuje nagrado 3.000 šilingov za najboljšo večerniško povest. Biti mora izvirna ter obsegati 150 tipkanih strani. Rok za predložitev rokopa je bil določen do 1. maja t. l.

Z nič manjšim zanimanjem kot koledar bo vsak človek vzel v roke lepo povest o koroški slovenski svetnici Hemi Krški, ki jo je napisala Slovincem znana pisateljica Dolores Vieser, lepo jo je pa ponašil J. P. Z. Erjavčevimi Koroškimi Slovenci komo dobili z velikim trudom zbrano zgodovinsko gradivo vsega, kar se nanaša na življenje in delo Slovencev v tej deželi, koroške narodne pripovedke in pravljice, ki jih je zbral velik ljubitelj slovenskega narodnega blaga pok. dr. France Kotnik ter že leta 1924 izdal pod naslovom Storije, bodo našle vnete bralce zlasti med slovensko mladino. Pa tudi odrasli bodo radi segali po knjigi. Knjigo “Ti in ona” t. j. nekaka pisma mladim ljudem, je Mohorjeva podarila katoliški mladini. Nekaj poglavij je v letu 1957 prinesla že revija “Vera in dom”. Knjiga ima namen pomagati mladim fantom in dekletom “v težkih vprašanjih in težkem času hoditi pravo pot”.

Nekaj kolekcij Mohorjevih knjig je še na razpolago v Dušnopastirski pisarni, Ramon Falcon 4158, Buenos Aires. Na istem naslovu lahko tudi naročite posamezne knjige, ki jih je doslej izdala ta družba. Zlasti opozarjamo na veliko knjigo o nadškofu Jegliču, ki jo je napisal Msgr. Dr. Jože Jagodic.

KOROŠKA

60-letnico rojstva je proslavljala prelat dr. Rudolf Blüml, ki se je kot osmi otrok, med devetimi, rodil v zavedni slovi. Družini v Zil'li. Obiskoval je najprej celovško benediktinsko šolo, potem tamkajšnjo gimnazijo, moral zaradi vojne oditi kot enoletni prostovoljec v častniško šolo na Reko, odkoder so ga poslali kot oficirskega aspiranta na švicarsko mejo. Šele po vojni je mogel pričeti študirati bogoslovje in daroval prvo sv. mašo v Krnici pri št. Pavlu. Podal se je zatem na Dunaj in se z dvojnimi doktoratom vrnil na Koroško. Začel je svojo duhovniško pot kot tajnik Karitas v celovški Mohorjevi hiši, od 1929-32 opravljal rožansko župnijo št. Janž, odkoder je bil kot stolni župnik poklican v celovški kapitelj. Istočasno ga je škof imenoval za cerkev. zastopniku v tedanjem deželnem zboru Koroške. S Hitlerjevim prihodom je moral dr. Blüml v zapor in zatem iz dežele. Vrnil se je po štirih letih in nadaljnja štiri leta bil priklenjen na bolniško posteljo. Leta 1950 je postal docent na celovski teologiji, nadzornik v urouka na koroških srednjih šolah in bil lani odlikovan s častnim naslovom stolnega sholastra. — Poleg svojega uradnega dela je bil dr. Blüml ves čas tudi v službi naroda in si je zlasti v okviru Mohorjeve družbe sam

ARGENTINA

25. maj

je praznik argentinske svobode in neodvisnosti. Slovenci, ki jim je velika Argentina postala nova domovina, ji ob narodnem prazniku iskreno žele, da bi živela vedno srečno življenje v svobodi in demokraciji ter stalnem napredku.

V Buenos Airesu so se mudili več dni na prijateljskem obisku gojenci severno-ameriške vojaške akademije s svojimi profesorji. Na letališču Ezeiza so jih predstavniki argentinskih oboroženih sil lepo sprejeli ter so v njihovo čast pridelili tudi več sprejemov in pogostitev.

V Buenos Aires se je vrnil iz emigracije v Čilu biv. generalni tajnik CGT José Espejo. Mož je očitno mislil, da se je za peroniste v Argentini pod sedanje vlado položaj že tako spremenil, da se lahko še pred uzakonitvijo zakona o široki amnestiji vrnejo domov. Pa se je usel. Ko je stopil iz letala na letališču Ezeiza, so k njemu pristopili policijski organi ter mu po naročilu preiskovalnega sodnika napovedali aretacijo. Odvedli so ga zato z letališča takoj v policijske zapore.

V zaporih se je pa mož menda čudno obnašal, da je sedaj nastala cela afera, zaradi katere je bila vložena tudi interpelacija v poslanski zbornici. Na policiji Espejo ni hotel podpisati pole s svojimi osebnimi podatki ter tudi ni dovolil, da bi ga preiskali. Baje se je v razburjenosti vrkel na tla, se bil z glavbo od zid ter se tako ranil. Zjutraj so policijski organi ob navzočnosti več policijskih funkcionarjev in drugih osebnosti pri Espeju ponovili zahtevo glede podpisane osebnih podatkov in izvršitvi telesne preiskave. Mož je ostal trdovraten in tega ni dopustil. Ker pa je ta zakonski predpis treba izpolniti pri slehernem aretirancu, so ga nato policijski organi slekli, da so lahko izvršili preizkavo. Ob tej priložnosti so ugotovili, da je imel Espejo pri sebi 80.000 pesov ter 350 dolarjev. Interpelacija v poslanski zbornici navaja, da so policijski organi surovo postopali z Espejom. Za zadevo se je zanimal tudi sam predsednik ter je osebno prišel na policijsko ravnanje.

Vlada je sedaj uvedla preizkavo. Policija je dala izjavo, v kateri zatrjuje, da Espeja niso mučili. Mož je še zaprt naprej, za čas razprave pa so suspendirali več policijskih organov. Nekateri buenosaireski listi so v zvezi s tem tudi poročali, da se je zaradi Espeja začel razburjati sam Peron ter da je poslal vladi brzojavko. Sodne oblasti pa so med tem izdale povelje policiji ter orožništvu za aretacijo Perona in njegovega biv. notranjega ministra Borlenghija, če bi se slučajno vrnila v Argentino.

Nacionalna preiskovalna komisija, ki je pregledovala delo Peronove vlade, je o njej izdala knjigo pod naslovom “Črna knjiga druge tiranije”. Knjigo so natisnili v 30.000 izvodih. Brezplačno so jo dobili vsi zvezni in provincijski poslanci in senatorji ter ministri, ministrstva, vsa poslaništva in razne ustanove.

nalagal bremena dela za blagor in napredek svojega ljudstva. Poleg vrste duhovnikov, ki jih je vzgojil, je še danes vesten in neumoren sotrudnik tako pri reviji Vera in dom kakor pri Našem tedniku.

EPILOG K SPORAZUMU STOJADINOVIĆ – PAVELIĆ

Na željo naročnikov in bralcev smo v Svobodni Sloveniji že ponovno prinesli članke, ki so bili objavljeni v slovenskih ali drugih svetovnih listih o vprašanjih, ki se tičejo bodisi Slovenije in Slovencev ali pa Jugoslavije. Danes zaključujemo objavo članka, ki ga je o znanem sporazumu med dr. Stojadinovićem in dr. Pavelićem za razdelitev Jugoslavije napisal v clevelandski Sloveniji I. A.

Pamet bi torej narekovala, da Jugoslavije ni mogoče dokončno parcelirati tako dolgo dokler nove države nimajo jamstva, da bodo sprejete v Združene narode. Kaj članstvo pri ZN pomeni, smo videli dosti jasno v sporu okoli Sueškega prekopa!

Pogoji za sprejem v ZN so točno opisani v pravilih te mednarodne organizacije. Pogoje bodo pa tolmačile novim državam na jugoslovanskem ozemlju velesile, ki sedijo kot stalni člani v Varnostnem svetu. Ker je verjetno, da svet ne bo zainteresiran na parcelaciji Jugoslavije, ako se sedanji mednarodni položaj ne bo do dna spremenil, ne morejo zagovorniki parcelacije Jugoslavije računati s tem, da jih bodo v ZN tolmačili tako, kot bi bilo vseč parcelantom. Treba je računati, da bodo pogoji gotovo precej trdi in strogi, na primer:

ZN ne bodo hoteli priznati novih dr-

žav, dokler ne bo potegnjena taka meja med Srbi in Hrvati, da po človeški presoji ne bo mogla biti noben povod za nove politične napetosti na povečanem balkanskem političnem mozaiku. Zahtevali bodo, da nove države lahko obstajajo gospodarsko in da ne bodo padle že prve mesece v breme mednarodni dobrotelosti. Zahtevali bodo, da vsaka nova država vzame za resne vse obveze, ki bodo padle nanjo iz zapuščine parcelirane Jugoslavije.

Parcelantje Jugoslavije bodo torej koristili samo sebi, svojim željam in svojim ciljem, ako se ne vdajajo domišljiji, da bo lahko oznanjati rojstvo novih držav na belih konjčkih ob spremstvu godb in navdušenega “naroda” pod vihrajočimi zastavami po Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Ako si hočejo prihraniti polno mero razočaranja, naj rajši mislijo, kako bodo na res demokratičen način likvidirali Jugoslavijo, to

je, kako bi se tekom parcelacijskega postopka uporabljalo čim manj nasilja in revolucije! Revolucija ni namreč postopek, ki ga priporočajo načela svobodne demokracije.

Da preidemo takoj na praktičen predlog, ki naj bi bil samo ena izmed mnogih alternativ, ki bodo gotovo boljše od predloga samega.

Nihče ne ve, ali bo čas sam razgrizel komunistično diktaturo in koliko bo pri tem mogla sodelovati organizirana opozicija. Ko pa pride zadnja ura diktature, je ni treba našemiti z bučno revolucijo. Dosti je, da se likvidira sedanja centralna vlada in vse, kar od nje zavisi, posebno policija in vojaštvo. Njeni posli naj preidejo na sedanjih šest republik; skupni naj ostanejo samo tisti posli, ki so potrebni za skupno diplomatsko reprezentanco v tujini, za skupno monetarno in carinsko unijo; vodi naj jih začasna skupna vlada, ki ima poleg tega še glavno politično nalogo, da izvede parcelacijo jugoslovanskega ozemlja. Šest sedanjih republik bi tako dobilo avtomatično suverenost kot jo ima na primer članice Beneluxa. Omejen bi bile le v toliko, da ne bi imele lastne diplomacije, ki bi pa tako ne pomenila ničesar, ako bi obstajala. Pri ZN bi namreč še zmeraj poznali samo Ju-

goslavijo in njeno diplomatsko zastopstvo.

Šest republik bi potem, vsaka v lastnem delokrogu, pometla z vsemi stebri komunistične diktature, od upravnega ustroja pa ohranile to, kar se je pokazalo kot dobro. Imele bi seveda tudi svojo besedo pri določanju začasne skupne zunanje politike in pri vseh vprašanjih, ki jih stalno poraja vsaka monetarna in carinska unija.

Revolucionarni koraki bi bili tako omejeni na najmanjšo mero, to je na spremembo v sedanjih političnih upravnih vrhovih, kar bi svobodni svet gotovo toplo pozdravil. Zanj se ne bi formalno veliko spremenilo: za jugoslovansko ozemlje bi rabil samo eno vizo in en denar, imel bi opravka samo z eno carinsko revizijo in samo z eno carinsko mejo. V notranjosti bi lahko potoval kot do sedaj.

Ni dvoma, da bi bilo s tako začasno ureditvijo komunistične dediščine zadovoljno tudi prebivalstvo vseh jugoslovanskih narodov; potovalo bi lahko brez ovire po vsem ozemlju, rabilo isti denar, trgovalo na desedanski način itd.

Za parcelante Jugoslavije bi nastopil čas skrbi in dela. Ni namreč lahko urejevati hkrati nove države in reševati gospodarstvo od komunistične polomije.

Povrhu bi pa morali še pripravljati konkretno parcelacijo v smislu “nasvetov” ZN. Delo in skrbi bi izbile iz glav parcelantov mnogo fantazij, njihovih načrti bi postali realnejši, pa še takrat je vprašanje, ali bi se večina ljudi odločila zanje. Likvidacijski postopek bi namreč pokazal, da je v Jugoslaviji vendarle precej dobrih stvari, ki se ne dajo kar brez nadaljnega prenesti na nove države. To skušnjo smo napravili in precej drago plačali ob polomu Avstrije, ko smo smatrali vse, kar je obstajalo pred letom 1918, kot “avstrijanščino” in se nič vprašali, ali je morda dobro ali ne.

Staro pravilo velja za politiko: kar je začasnega, traja dolgo. Tudi začasna skupna vlada bi verjetno obstajala dolgo, kajti nihče ne ve, kdaj in kje se bo dobil tisti modrijan, ki bi lahko razmejil po pameti srbsko in hrvatsko ozemlje. Pa nič zato, bolje je, da se odločiš za dolgotrajen, pa miren postopek kot za senzacionalno nasilje.

Nasprotniki parcelantov, ki je prijatelji Jugoslovije, naj se takega razvoja ne ustrašijo. Naj ga rajši podpirajo. Tekom parcelacijskega postopka bodo imeli dosti prilike, da pokažejo jugoslovanskim narodom, da je državna povezanost kot je Benelux v zapadni Evropi, možna in koristna tudi za Balkan.

Novice iz Slovenije

Zvezni izvršni svet je sprejel uredbo o ustanovitvi Jugoslovanske kmetijske banke. Njena glavna naloga bo zagotoviti "enotno kreditno politiko za kmetijstvo". Slišna banka je v Jugoslaviji obstajala že pred vojno. Po trinajstih letih eksperimentiranja so komunisti tudi ta zavod iz "reakcijskega predvojnega Jugoslavije" obnovili.

Za izobraževanje statističnih kadrov so v Beogradu ustanovili statistično šolo.

V Ljubljani bodo še ta mesec odprli veliko retrospektivno razstavo del kiparja Lojzeta Dolinarja, ki že 30 let živi stalno v Beogradu. Razstavo bodo pripravili za Dolinarjevo 65. letnico.

Planinska založba v Ljubljani je izdala knjigo prof. Josipa Westra "Dr.

J. C. Oblak, planinski in krajski leposlovec".

V Mariboru je slavil 75. letnico svojega življenja odvetnik v p. dr. Rudolf Ravnik. Jubilar je koroški rojak, ki se je stalno boril za narodne pravice koroških Slovencev. V Mariboru je bil med ustanovitelji tam. Glasbene matice in njene glasbene šole ter železničarskega glasbenega in pevskega zbora Zarja. Po koroškem plebiscitu je bil v Mariboru imenovan za prvega načelnika odseka za notranje zadeve.

Umrli so. V Ljubljani: Franc Klemenc, upok., Václav Kušljan, vojni veterinar v p., Ivanka Kosec, roj. Bizovičar, upok. Tob. tovarne, Helena Kallan, Marija Čižof, Albin Kunstler, diplo-

mirani strojni tehnik, Josipina Podbevšek, roj. Jerina, vdova, Katarina Polajnk, roj. Peperko, Josip Vidačič, Anton Pogelšek, žel. upok. Viktor Molka, predmetni učitelj na Tehnični srednji šoli, Marija Ožina, upok., Marija Letnar, roj. Sterlekar, Lucija Leskovic in Avgust Jaklič, gostilničar v Vel. Laščah, Angela Rupnik, roj. Pajk v Lučah, Ivana Tonh, upok. Tobačne tovarne v Štepanji vasi, Janez Žigon v Planini pri Rakeku, Malika Vizovišek v Gotovljah, Frančiška Kunstelj, roj. Voljč na Vrhniki, Jakob Kovač v Preserju, Franc Šifer, biv. trgovec in pos. v Kranju, Marija Razboršek, upok. v Britofu, Martin Mastnak, direktor gimnazije v p. v Celju, Angelca Šušteršičeva, roj. Novak v Logu pri Brezovici, Ivica Dolamič v Medvodah, Anton Kraker, upok. v Postojni, Jakob Jamnik v Zabnici, Jakob Dimnik, pos. v Sneberju in Marija Kunej roj. Glavšak v Celju.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

LEP VEČER MLADEGA GALLUSA

Uspela predstava Kresnička

V zadnje dni meseca maja pade prva obletnica, odkar se je ustanovil Mladinski pevski zbor Gallus, katerega vodstvo je prevzela gđ. Nuša Kristanova. Javno smo ga pozdravili na Gallusovem lanskem spomladanskem koncertu, potem pa ga slišali samostojno še nekajkrat pri mašah. Za svojo prvo obletnico obstoja pa nas je prijetno presenetil s samostojno prireditvijo, za katero nam je pripravil spevoigro-pravljičico Kresniček, v priredbi in uglasitvi R. Gobca. Predstavi v farni dvorani v Ciudadeli, zadnjo soboto in nedeljo.

Kresniček je pravljica-idila o kresnicah, gozdu in njegovih živalih, livadah, travnikih in rožah, vilah in nagajivih škrtatih, pa še o luni, zvezdi in soncu. Kresniček, štiman s svojo lučko, rad ponagaja: škrtatom in živalcem sveti v nočeh v lica in jih dramlji iz spanja, rožam zleze v cvetne čaše. Zato je za svojo prevzetnost kaznovan: izgubi lučko, kar ga izpremeni v navadno rjavo muho. Ves nesrečen jo potem išče v gozdu, pri rožah, polžu, mravljah. Ko je ne najde, prosi zvezdico in lunico, naj mu dasta kaj svoje svetlobe; roti sonce, naj se ga usmili in mu obljudi svojo pridnost. In to mu res vrne lučko, kar ga vzpostavi v prejšnji stan kresnička...

To pravljico nam je mladi Gallus res pripravil v pravem resničnem pravljicnem vzdušju. Scena je predstavljala tihi zeleni gozd, z jaskami in travniki, rožami in grmovjem, nastop mladih pevcev-igralcev v pravljicnih oblekah kresnic, vil, škrtatov, rož... je ovil dejanje v ljubko očarljivostjo, ki je marsikakega gledalca vsaj za trenutek prenesla v tisti mehki in sanjski svet, ko je še bilo vse res ena sama sladka pravljica.

Z lahkoto in nepriljenostjo je teklo vse od začetka do konca: to se pravi, nastopajoči so bili igralsko in pevsko tako brezhibno pripravljeni, da se je oboje zlivalo v prepričljivo celoto. To že ni bilo več igranje in prepovedanje otrok: bilo je živeto podajanje igranja, ki je prihajala že iz otroških prepevajo-

čih src samih. In prav ta popolnost je pripomogla, da smo z njimi sodoživljali igro.

Mladi pevčki so nastopili korajžno in zanosno. Presenečali so z dobro pevsko tehniko: dihanjem, izgovorjavo, poznavanjem takta in dinamike kar kot si-guren temelj daje upanje na kvaliteten uspeh v bodočnosti. Naj imenujem le vlogo Kresnička, ki jo je odpla Majda Tomažinova: mečan, poln glas izredne razsežnosti, sigurnosti, vzdržljivosti. Z Mravljo sta odpeli lep dvospev. Pevsko in igralsko ljubek je bil nastop kresnic, vil, predvsem pa tudi zaključna scena, kjer se je ves mladi Gallus pokazal.

Igralsko in koreografsko pač nismo toliko pričakovali. To je le dokaz, da otroci zaigrajo najbolj pristno in zato najbolj prepričljivo, da so le vodeni po večji roki. Zdaj pač ne more biti več dvoma, da bi se mladina sama lahko postavila s samostojno večjo mladinsko igro, katere smo vsa leta sam zaman pričakovali...

Pevsko-tehnični del je bil v rokah gđ. Kristanove, ki je potrdila sloves poštvalne in sposobne voditeljice zbora; na klavirju pa je dobro in vestno spremljala pevke gđ. Anka Savellije-va.

Igralsko-režiserski del s koreografijo je vodila ga. Ema Blejec in dosegla presenetljive uspehe (scena kresnic, vil, škrtatov, nastop medveda, polža).

Vse tri so vložile v delo dokaj ljubezni, neprecenljivega truda in dela.

Prav na začetku pa se je tercel najmlajših članov zbora (Cesnik, Duričeva, Krivec) lepo predstavil s tremi Adamičevimi pesmicami (vsak zase in vsi skupaj) kot v pozdrav najmlajšim v dvorani.

Mero dobre volje je izzval še pred začetkom spevoigre "speaker" — g. Kovačič, ki nas je s podajanjem Vombegarjevega uvoda seznanil z vsebino in nam predstavil vse nastopajoče.

Naj omenim še Gallusovega dirigenta, g. dr. Savellija, ki je naslovil na navzoče besedo o enoletnem delu mladega Gallusa in pred vsem: da bi ta prvi uspeh mladih grl privabil v njihov krog vse tiste pevke dobrega glasu in poslu-

† Dr. MILKO BREZIGAR

Iz Solnograda v Avstriji je prispelo sporočilo, da je tamkaj dne 22. aprila t. l. umrl dr. Milko Brezigar, znana osebnost v slovenskem liberalnem taboru.

Pok. dr. Brezigar je primorski rojak. Rodil se je 8. oktobra 1886 v Doberdobu. Po končani gimnaziji je študiral pravo na dunajski univerzi, na univerzi v Berlinu se je pa specializiral za finančne vede. Med prvo svetovno vojno je bil skupno s svojim očetom zaprt na ljubljanskem gradu zaradi delovanja za Jugoslavijo. Po končani vojni je bil član jugoslovanske mirovne delegacije v Parizu.

Pok. je bil v slovenskem liberalnem krogu vplivna osebnost. Zavzemal je razne visoke položaje. Tako je bil med ustanovitelji slovenskega liberalnega dnevnika Jutro in bil eden glavnih činiteljev, ki je pripomogel, da je prišel Kreditni zavod v slovenske roke.

Med drugo svetovno vojno je bil

ha, ki so pripravljeni pripraviti sebi, svojim očkom in mamicam, pa vsem ljubiteljem lepe slovenske pesmi, še lepše večere...

Pri večeru so še sodelovali — koliko skritih sodelavcev terja tak uspešen večer: s sceno g. Gorazd, z zamisljivo izvedbo kostumov ga. Savellijeve, s šminko gg. Češarek in Lipušček, z lučmi g. Češarek...

Vsem omenjenim, mladim pevcem in staršem, ki so jih vodili tudi od daleč k va'am, hvala za zares lep večer, ki bi bil vreden še ponovitve. —jke

III. kulturni večer SKA je bil v soboto 17. t. m. v Bullrichevem salonu v Bs. Airesu. Pripravil ga je Literarni odsek. Kljub izredno slabemu vremenu je bila udeležba kar lepa. Predaval je g. dr. Tine Debeljak o Danteju. V uvodu je opozarjal na klasično pomembnost Dantevega dela, ki ni samo veledelo svetovne poezije, ampak tudi višek kat. pesništva. V nadaljnjih izvajanjih je prikazal Dantejevo življensko pot. Obširno se je pomudil pri njegovem delovanju v rodnem mestu, kjer se je posvetil razpletu tedanje domače politične borbe. Zaradi svojega političnega udejstvovanja je moral v emigracijo, kjer je spenjal svoje najlepše delo Divina Comedia.

V drugem delu predavanja je g. dr. Tine Debeljak razložil usodo slovenskih prevodov Divine Comedie. Podrobno se je zlasti bavil pri prevodih pok. dr. Jožeta Debeveca. Iz teh prevodov je potem nastal nov prevod Tineta Debeljaka prvi del Divine Comedie Pekel, ki je sedaj gotov. Iz tega dela je predavatelj prebral več odstavkov.

G. dr. Debeljaku se je zahvalil za njegova lepa izvajanja predsednik SKA, g. Rudolf Jurčec, ki je v imenu literarnega odseka tudi vodil ta kulturni večer.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Marka Kremžarja in njegove žene g. Pavle, roj. Hribovšek so 2. maja dobili hčerko. Družino g. Maksa Osojnika in ge. Francce, roj. Bidovec je razveselil sinček. V družini g. Janeza Vovka in ge. Ane, roj. Koščak se je tudi rodil sinček. Srečnim družinam naše čestitke.

Vsak teden ena

KO LANI SEM TOD MIMO ŠEL...

Ko lani sem tod mimo šel, na oknu nagelj je cvetel, za oknom pa nekdo je biv, ki pesmi, pesmice je pel.

Ko letos zopet mimo grem, na okno naglo se ozrem, pa vidim, da več cvetja ni in nagelj, nagelj se suši.

Pa druge vprašam, ker me skrbi, zakaj več petja, cvečja ni? Pa mi reko, da že leto bo, kar spava, spava pod zemljo.

Naj črna zemlja krije jo, njo, ki sem ljubil jo srčno. Zdaj že počiva in trohni, za me pa druge, druge ni.

kot odločen nacionalist na protikomunistični strani. Najprej se je skrival na Hrvaškem, potem pa živel skrit v Ljubljani. Imel je stalno zvezo z Londonom, kamor je posiljal svoja poročila. V začetku leta 1943 se mu je posrečilo priti v Rim, kjer je ostal tudi po koncu vojne, dokler ni pred kakimi 6 leti odšel v Solnograd v Avstriji. V Solnogradu ga je 22. aprila t. l. dohitela smrt. Tam je tudi pokopan.

Pok. zapušča v Ljubljani vdovo Marijo Brezigar. Njej in vsem ostalim sorodnikom ob pridki izgubi naše iskreno sožalje, rajni dr. Brezigar pa naj počiva v miru!

SLOVENC PO SVETU

BRAZILIJA

V družini g. Frančka Robiča in njegove gospe Marije roj. Titoff v Sao Paulo se je v četrtek 15. ma'a rodil krepk sinko. Čestitamo.

USA

Za župnika v slov. župniji sv. Cirila New Yorku je imenovan g. p. Kalist Langerholc. V domovini je deloval za Bežigradom v Ljubljani kot kaplan in katehet na tamošnjih šolah. Slovenske rojake je zbral v cerkveni dvorani ter je imel nanje poučen nagovor. Rojaki so izrazili željo naj bi se Slovenci še večkrat dobili. Ta želja se jim je izpolnila, ko je bila kmalu po prvem sestanku filmska predstava "Polet na Ceylon", zanimivo predavanje je pa imel dr. Peter Remec.

V počastitev stoletnice Marijinega prikazovanja v Lurdu pripravljajo Slovenci v Clevelandu veliko romanje v božjepotno cerkev Marije Pomagaj v Torontu. Romanje bo 24. maja.

Slovenski oder v Clevelandu si je za letošnjo uprizoritev izbral Finžgarjevo ljudsko igro Divji lovec. Čisti dobiček od predstave je namenil Ligi. Režija je bila v spretnih rokah Frančka Kolarica, ki je skoro z povsem novimi močmi postavil lepo igralsko družino na order. Za glasbene vložke je poskrbel Radoslav Menart, plesna skupina Kresa je pa predstavila nekaj slovenskih plesov. Udeležba na igri je bila odlična. Dvorana Slovenskega narodnega doma že dolgo ni bila tako zasedena kot to nedelje. Med odličnimi gosti je bil predsednik NO za Slovenijo g. dr. Miha Krek, škof dr. Gregorij Rožman, Msgr. Oman, glavni blagajnik Lige Intihar in drugi. Po predstavi je bila družabna prireditev s plesom.

Pevsko društvo Slovan, ki ga vodi pevovodja g. Anton Šubelj, je imelo letošnji pomladanski koncert na Belo nedeljo. Koncert je bil v Slov. narodnem domu v Euclidu ter je privabil v dvorano veliko rojakov, ljubiteljev lepe slovenske narodne in umetne pesmi.

KANADA

G. Ted Kramolo, slovenski slikar, pesnik in pisatelj, je v drugi polovici marca znova razstavil nekaj svojih novih del v Torontu. Razstavil je monotipije, portrete ter nekaj kompozicij. Skupno z njim so še razstavili v "The Little Gallery" Kanadčan Julius Griffith lesoreze in Litvanec Viktoras Brickus s svojo ženo Claire akvarele.

Za jesen ali pa za Božič bo pa g. Kramolc pripravil veliko samostojno razstavo.

Dramatski odsek Prosvetnega društva Baraga je 20. aprila postavil na oder v Torontu priljubljeno ljudsko igro "Revček Andrejček". Naslovno vlogo je igral Anton Ponikvar.

Na Veliko nedeljo je bilo v slovenski župniji Marije Pomagaj prvo obhajilo. K mizi Gospodovi je privrkat pristopilo 26 slovenskih otrok. Istega dne popoldne je bila istotam birma. Ta zakrament je podelil 22 slovenskim otrokom ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.

JANEZ GRILC

Po suhem in po morju iz Buenos Aires v Venezuelo

Ves proces se je ponovil. Ko so nas izpustili iz tretje pregrade, smo zapluli v širši kanal, ki je pa že brez dviganja. Se pravi:

Prišli smo na vrh hriba. Pluli smo brez prestanka kake tri ure po kanalu, dokler nismo prišli do mesta, kjer se ladja začne spuščati navzdol do nižine Atlantskega oceana. Proces je tu obraten. Ustavili smo se v spredaj zaprtem kanalu. Ko so ga za nami zaprli, se je ladja začela pogrezati, dokler nismo prišli do nižine naslednjega bazena. Tedaj so se vrata odprla in odpluli smo naprej in se kmalu ustavili pred zaprtimi vrati. Ko so bila vrata za nami znova zaprta, smo se pogrezili z ladjo kakih 8 do 10 m. Skozi odprta vrata smo prišli tako v tretjo in zadnjo zatvornico. Ko so nas izpustili iz te, smo bili že v nižini morske gladine.

Tako smo prosto jadrali do pristanišča Cristobal, kjer smo se zasidrali okoli pol deseture ure dopoldne. V kanalu torej neprestano voda teče na vsako stran morja. Kanal se nikdar ne posuši, ker vanj pritekajo številne reke in potoki na vrhu. Res čudovito mojstrsko je zgrajen ta prekop. Povsod je vse snažno in hitro. Se pač vidi, da imajo stvar v rokah Amerikanci. Koliko stanje prehod ladje po kanalu, ne vem. Kot ima železnica povsod tam, kjer je pro-

met velik, dvojne tire, tako ima tudi Panamski prekop nekaj "dvojni tir". Ladje namreč vozijo po eni strani v eno smer, po drugi pa v nasprotno.

Pristanišče Cristobal kot prekop z vsemi napravami je pod severnoameriško upravo. Pristanišče je prosto carine. Potniki izrabijo to okolnost in si marsikaj nakupijo. Nylon srajce so res poceni. So po 2,3 dolarja, celo za en dolar so mi jo kazali. So pa tudi dražje. Tudi druge stvari si potniki tu kupujejo kot n. pr. radijske aparate, fotoaparate in podobno. Mesto samo pa nudi utis revščine. Veliko je črncev. Občevalni jezik je angleški, vendar skoro vsi prebivalci znajo tudi špansko. Mesto šteje 45.000 prebivalcev.

Ob 16. uri smo odluli naprej proti otoku Curaçao. Šteje okoli 100.000 ljudi in leži že blizu venezuelske obale. Je pa holandska posest in v pristanišču plapolata holandska zastava. Ustavili smo se v glavnem mestu Willemstad, z 24.000 prebivalci. Večino imajo črnci. Govore neko mešanico španščine in angleščine, ki se imenuje "papiamentu". Z angleščino pa človek seveda vse opravi. Denar ima veliko veljavo, saj prodajajo veliko petroleja. Tudi naša ladja "Marco Polo" se je založila z njim. Kovani denar se imenuje florin in velja en dolar 1.80 florin. Zanimiv je "most

na čolnih", dolg kakih 100 m. Morski zaliv namreč deli mesto v dva dela. Most odpro, kadar pripluje v mesto kakor ladja ali pa kadar zapuša pristanišče.

Curaçao sem zapustil z upanjem na skorašnji pristanek na zaženem mestu. Kajti pri tako velikem številu potnikov, ki so bili na ladji, je bila vožnja vendarle precej naporna. In res, naslednje jutro, t. j. 25. marca smo okrog sedmih prijadrali v La Guaira, glavno pristanišče Venezuele in obenem pristanišče Caracas-a.

Rojaki so me čakali v pristanišču in me klicali še predno sem mogel izstopiti. Ko so bile urejene formalnosti, smo odbrzeli z avtom po novi avtomobilski cesti v Caracas, ki je oddaljen kakih 8 km. Cesta je lepa, široka in se vije med hribi vedno višje, dokler ne pripelje v Caracas, glavno mesto Venezuele, ki leži visoko, skoro en tisoč metrov nad morjem.

Venezuelo je odkril Krištof Kolumb na svoji tretji poti v novi svet 1. avgusta 1498. Ime pa ji je dal Amerigo Vespuccio, ko je videl zgrajene hiše na koleh prvotnih prebivalcev-Indijancev na jezeru Maracabo. Ko je to videl, se je spomnil Benetk v svoji domovini in imenoval to deželo "majhne Benetke". Venezuela (Venecia-pomanjševalnica Venezuela). To razlago sem zasledil v majhnem zemljevidu Venezuele.

Caracas, glavno mesto Venezuele, ima

nad en milijon prebivalcev. Je zelo moderno mesto in leži v dolini med gorami skoro en tisoč metrov na morjem. Čeprav v tropskem pasu, ima vendar zelo zdravo in znošno podnebje zaradi visoke lege. Dnevi so precej vroči, a noči so sveže in prijetne. Da se hiše zvečer hitro shlade, so zgrajene tako, da imajo dobro ventilacijo.

Dežela je precej bogata na petroleju, pa tudi na železu. Statistika petrolejske proizvodnje pove, da so ga leta 1953 načrpali na mesec 8.535.236 m³ in v tem letu 102.423.435 m³. Leta 1953 je Venezuela prodala vseh svojih proizvodov za 4.841.712.308 bolivarjev in uvozila v vrednosti 2.477.180.000 bolivarjev. Številke zgornjo povedo o zaslužku v enem letu. Leta 1954 je imela Venezuela 5.522.187 prebivalcev. Denar, ki ga tu uporabljamo, je bolivar. Z dolarjem je v temle razmerju: 1 USA dolar je 3.35 bolivarjev.

Tu sem navedel nekaj podatkov o Venezueli. Še tole moram povedati. Imigrantom trenutno ne kaže prav dobro. Je precej brezposelnosti in čutili je sovraštvo domačinov napram tujcem. Najbrže zaradi nevoščljivosti, kajti imigranti delajo in zaslužek hranijo. Kmalu si spravijo skupa skromno imetje, kar pa domačinom ni všeč.

Toliko za sedaj. Sedaj pa prisrčne pozdrave po Svobodni Sloveniji vsem rojakom v Argentini in prijateljem ter znancom po svetu. (Konec)

SLOVENCI PO SVETU

AVSTRALIJA

Slovensko društvo v Sydneyu je za letošnje določilo naslednje družabne prireditve: V Paddington Town Hall dne 8. junija, 31. avgusta, 5. oktobra in 26. decembra. V Maocceban Hall, Darlinghurst, bodo pa veselice dne 29. junija, 27. julija in 8. novembra. Prireditelji opozarjajo goste, da morajo na vse prireditve prinesiti pijačo s seboj.

P. Bazilij Valentin, ki poleg p. Bernarda Ambrožiča vodi dušno skrbstvo za slovenske rojake v Avstraliji, si je ameriški potni list podaljšal za dve leti. Na ameriškem konzulatu v Melbourneu mu je podaljšanje podpisal vicekonzul Charles York. Ko je videl, da je p. Bazilij za vzrok podaljšanja bivanja v Avstraliji navedel "kaplansko delo med slovenskimi izseljenci", mu je veselo stisnil roko rekoč: "Tudi moja žena je Slovenka". Moral mu je obljubiti, da bo obiskal njegovo družino.

Na občnem zboru Slovenskega kluba v Melbourneu so v poročilih o delu odbornikov v preteklem poslovnem letu med drugim navajali, da so uredili kartoteko v avstralski državi Viktoriji živčih Slovencev. Povedali so, da so od prejšnjih 300 naslovov dobili še 500 novih naslovov Slovencev. Pri organiziranju Slovencev ima največ zaslug p. Bazilij, ki kot dušni pastir hodi od ene do druge slovenske skupine. Obiskuje pa tudi posameznike.

LOJZE NOVAK

izključno zastopstvo

BUMAR, S. R. L.

Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083

Ramos Mejia

nudi slovenski skupnosti po najboljših cenah — tudi na dolgoročno odplačevanja — najboljše električne hladilnike, televizijske aparate, pralne stroje, štedilnike, radijske aparate, kolesa, električne črpalke za vodo, ventilatorje, šivalne stroje in vse druge potrebščine za dom.

PRIDEM TUDI NA DOM. Klicati T. E. 658-7083 ali osebno v trgovini.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. Maj 1958. Vsebinsko: O, ti kraljica majnika (Dr.); Za dušno pastirstvo v velikih mestih (Alojz Košmerlj); Valor cristiano de trabajo; Labodja pesem (E. S.); Znamenje v polju (Ljubka Šorli); Oporoka prelata dr. Odarja (Dr. Ignacij Lenček); Blagri (Charles); Kristus-poroštvo harmonije sveta (Pij XII); Naši pomočniki (M. Elizabeta); Mejia (Gregor Hribar); Molitev za narod (Ljubka Šorli); Šport, vera in morala; Zdravje bolnikov; Sv. Janez Nepomuk (A. Merkun); Med Slovenci po svetu; Zapri se (Kotnik Niko); Petnajstim v spomin (Z. Piščanec); Po svetu; On, ki mora umreti (Filmov); Ne umri, pesem (A. Bregar); Slovenski Lurd v Rajhenburgu; Vesti iz domovine; Don Kamilo (G. Guareschi - J. Jurak); Tri minute dobre volje in Božje stezice, priloga za slovensko šolsko mladino.

Pakete za Evropo

vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najboljše in najceneje pošilja

Jadran - Pak

Charcas 767. Blizu Retira. TE 31-8788 Buenos Aires

Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.

Pismena naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na

ZDENKA KALEČAK

Casilla de Correo 340 - Buenos Aires Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.

Znatno znižane cene!

Dr. IVO PETRIČ

specialist za notranje bolezni, revmatizem in bruceloze.

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 10. do 12. in od 16. do 21. ure

Telefon 41-0487. Cerrito 1024/III. Capital Fedral

PRAVNA POSVETOVALNICA SVOBODNE SLOVENIJE

Dve vprašanji: a) Delam v tekstilni tovarni deset let. Star sem 58 let. Ali se lahko prostovoljno upokojim?

b) Sem uradnica v večjem trgovskem podjetju. Delam že nad deset let; stara sem 52 let. Ali imam pravico do prostovoljne upokojitve in kateri dokumenti so za to potrebni?

Odgovor: Na obe gornji vprašanji želim odgovoriti skupaj. Vprašanje prostovoljne upokojitve v industriji in trgovini rešuje zakon št. 14.370-54 v členu 34. Po tej določbi more prositi za prostovoljno upokojitev oseba, ki je v službi najmanj deset let ter je stara 55 let (moški) oziroma 50 let (ženska). — Za dosego pokojnine sta potrebni dve važni listini: rojstni list in izkaz o desetletnem delu. Glede rojstnega lista ne postopajo vse pokojninske blagajne enako. Dogaja se celo, da niti vsi uradniki ene blagajne ne postopajo enako. Nekatere blagajne zahtevajo legalizirani rojstni list oz. nadomestni rojstni list, ki ga izda tukajšnje sodišče, druge blagajne pa se zadovoljijo tudi z drugačnimi dokazili o rojstvu prosilca. Vsekakor je prav, da si kandidati za pokojnino pravočasno priskrbijo roj-

JAVNI NOTAR Francisco Raul Cascanle

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

Casimires ROCHA Vam nudi Krojaška delavnica NOVAK po ceni "per mayor" Cerrito 2245 — Lomas de Mirador Dohod. s Colectivom št. 2 iz Ramos Mejia Izstopiti San Martin 2200

Obveščam, da sem se

PRESELIL

v ulico

ALSINA 1418, VI. nadstropje

pisarna 3 — T. E.: 38 - 5860

(podzemeljska postaja Saenz Peña)

Tu sem na razpolago vsem vsak dan (razen ob sobotah) od 9—11.

SIMON RAJER

stni list. — Izkaz o službah mora na predpisanem formularju, ki se dobi v pristojni pokojninski blagajni, napraviti delodajalec. Če je prosilec delal pri več delodajalcih, mu mora vsak napraviti tak izkaz.

OBVESTILA

Članski sestanek Slov. kat. akad. starešinstva bo v soboto dne 24. maja ob 19. uri v prostorih na Ramon Falcon 4158. Predava g. Peter Rant. Vse člane lepo vabi —odbor.

Občni zbor SKAD bo v soboto 31. maja ob 18 v Slovenski hiši. Ramon Falcon 4158. Bo tudi debata o vstopu našega društva v mednarodno študentsko organizacijo. Vabljeni vsi člani in abiturienti.

Otroški zbor "Gallusa" začne novo šolsko leto. Ob tej priliki sprejema prijave novih članov. Otroci v starosti 7-15 let, ki žele pristopiti, naj se prijavijo v pevski sobi (Necochea 440, Ramos Mejia). Prijave se sprejemajo v petek 23., torek 27. in petek 30. t. m. ob 20.15 ter v soboto 24. in 31. t. m. od 10. uri. — Poznejših prijav ne bo mogoče upoštevati.

Važno za misijonske sodelavce! Vsi,

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración: Ramón Falcón 4158, Buenos Aires Argentina

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775

TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 571282

ki ste sodelovali pri organizaciji in izvedbi misijonske veletombole za Svete Tri Kralje 1958, ste lepo vabljeni, da se udeležite nje običajne "posprave", ki bo na Binkoštno nedeljo 25. maja v Baragovem misijonišču v Lanusu, in sicer opoldne! — Slovenska misijonska zveza.

Lepo vabimo NARODNE NOŠE, da povzdignejo slovesnost blagoslovite Baragovega misijonišča v Lanusu s svojo udeležbo! — Slovenski lazaristi.

UMRL NAM JE

Dr. Milko Brezigar

POČIVA V MIRU V SOLNOGRADU,

V AVSTRIJI, KJER JE BIL POKOPAN

24. APRILA.

Družina Brezigar

"EUROPAK"

CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje

T. E. 30 - 5224

Buenos Aires

pošilja v domovino iz svojega skladišta v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škroplilnice za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine. Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani. Prodaja ladijskih in letalskih vozniških kart za vse ladijske ter letalske družbe po uradnih cenah.

Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30

Naročila in denarna nakazila pošiljajte na:

EUROPAK — CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(86)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Draga Marija Bernarda, samo posvetitev, ki smo jo dolžni gojiti, zadeva, kakor veste, naše prednosti in naše napake. O kateri vaši napaki smo govorili zadnjič? Pomagajte mi..."

"Govorili smo o napaki, draga mati, ker se imam za nekaj posebnega..."

"In kaj vam daje pravico, da se imate še danes za nekaj posebnega, ma fille?"

Bernardka s sklonjeno glavo odgovori kakor v šoli. "Še vedno sem ošabna, ma mère, ker se mi je prikazala Gospa."

"Po odločitvi gospoda škofa iz Tarbesa smete mirno govoriti o prebelažni Devici, dragi otrok. In kaj ste naredili proti svoji ošabnosti? Ali ste spoznali, kako brez cene je ploskanje, katerega predmet ste nekoč bili?"

Bernardka hitro dvigne lesketajoče se oči.

"Za to se nisem nikoli brigala, ma mère."

"To ni pravi odgovor, Marija Bernarda," reče vzgojiteljica novink z zelo milim glasom, da bi poudarila neizbrnrost svoje potrpežljivosti. "O tem nebrzdanim načinu odgovarjanja sva že čestokrat govorili. Zelo bi bila srečna, da bi mogla slišati drug odgovor."

Bernardka je že zdavnaj spet sklonila glavo.

"Spoznala sem ničvrednost odobravanja, ma mère," je rekla.

"In kakšno žrtev ste si naložili, da bi pokončali svojo ošabnost?"

Po kratkem razmišljanju odgovori Bernardka tiho.

"Nekaj dni sem se ogibala novinke Natalije."

"Hm, hm, zelo dobro, draga hčerka," priklama mati Terezija. "Priateljstvo z novinko Natalijo, ki jo zelo cenim, bi morali vedno bolj in bolj omejevati. Bojim se, da ste navezani na to novinko iz docela posvetnih razlogov, ker je pač čedna in vesela deklica. Oprostljivo je to, dragi otrok, in vam ničesar ne očitam. Novinka Natalija je tudi prikupne narave in to ugaja vaši gospodovalnosti in samovoljnosti. Recite sama, Marija Bernarda, ali niste bili vedno samovoljni proti ljudem?"

"Da, ma mère, bila sem samovoljna proti ljudem."

"Potem bi bilo bolje, da bi si izbrali za prijateljico trden in neupogljiv značaj med novinkami. Kako mislite sami o tem, otrok moj? Ali bi ne bilo boljše?"

"O da, ma mère, gotovo bi bilo boljše..."

In zdaj k prednostim," je zaobrnila vzgojiteljica novink pogovor. Kakšno svojo čednost mislite razviti najbolj?"

Bernardka v zadregi zardi, mežikne, potlej pa živahno reče:

"Oprostite mi, mati, toda zatrdno mislim, da imam nekaj nagnjenja za risanje. Zadnjič sem naslikala Natalijo in slika je vsem ugajala..."

Marija Terezija Vauzous je plosnila z rokami.

"Počakajte, dragi otrok, še vedno se ne razumemo. Niste na pravi poti. Nagnjenje k risanju je talent, ki ga ne zanikam, toda ni čednost. Talent je naravna zmožnost, ki nam jo je lahko doseči.

Čednost pa ni tako naravna zmožnost in zelo, zelo težko nam jo je razvi-

ti. Čednost, na primer, imenujem moč prenašati bolečine, ne da bi zastokali. Druga čednost je vzdržnost. O risanju pa nočeva več govoriti. Da? Ali ne?"

"O ne, ma mère, o risanju nočeva več govoriti."

"Naš red ni nobena umetnostna akademija," se rahlo nasmehne voditeljica novink. Naša naloga je, oskrbovati bolnike in poučevati otroke. Pri vas pa, draga Marija Bernarda, je vse vedno isto. S celim bitjem hrepenite za izrednim in bleščečim... Zelo bi bila vesela, če mi boste mogli drugi petek imenovati resnično čednost, ki jo boste skušali oblikovati v sebi..."

Najtežja stvar za Bernardko niso bili ravno ti pedagoški razgovori. Najtežja je bila zanjo rekreacija, prosti čas novink. Bil je od prve do druge ure popoldne. Samostan Sainte Gildarde ima velik lep vrt. Sredi vrta je okrogla, razteptana jasa, ki je igrišče za mlade kandidatkinje.

Oficirjeva hčerka Marija Terezija po pravici polaga veliko pažnjo na gibanje v čistem zraku. Bila je za svoj čas utiralka poti in izjema. V igranju je videla pravo ravnotežje, ki uravnovešča molitev, študij, delo, premišljevanje, in stalno izpraševanje vesti. Toda tudi igra naj bo podrejena volji in pameti in ne sme biti nezavedno predajanje telesno duhovnim užitek. Novinke so cel dan obvezane na počasne korake, na sklenjene roke, povešene oči in na tiho govorjenje. Od ene do dveh naj bodo po vzgojiteljskem principu v resnici vesele.

Kadar pridejo na igrišče, prične mati Vauzous takoj navduševati svojo čredo.

"Vesele bodite, deklice, sedaj, pogumne in lahkega srca..."

To je znamenje, da prično metati veliko žogo ali da z lesenimi kladivi zbija majhno kroglo. Nekatere podijo pi-

sana kolesa, druge skačejo prek vrvice in uganjajo druga podobna otroška veselja. Vzgojiteljica hoče, da postanejo novinke ob tej uri v resnici nedolžni telički reda, ki jim je dovoljeno uganjati tudi neumnosti. Mejo tem neumnostim postavlja izredni vzgojiteljski takt, ki ne more trpeti, da bi bodoča nevestica z nebrzdanim divjanjem užala svoja nebeskega ženina.

Čeprav Bernardka nikoli ni bila kakršna posvetna divjakinja, se je svoje dni rada igrala, z Marijo, Jeanno Abadie, Magdaleno Hillot in z drugimi deklicami in sicer z igrami, ki so bile dostopne revnim otrokom. Sedaj pa je bila stara dvajset let. Otročarija, ki jo je pri razvedrilu zahtevala od nje mati Vauzous, jo je žalila. Zakaj hočejo gospodavci vedno znova, da ljudje lažejo? Ali se jim zdi to tako prijetno? Novinke v svojih dolgih oblačilih letajo po jasi deloma radevoljno deloma prisiljeno. Za Bernardko je to boleč občutek.

"Draga Marija Bernarda", ji pomigne vzgojiteljica. "Zakaj ste tako žalostni? Po navadi nosite glavo pokonci. Sedaj je čas razvedrila. Ali ne bi hoteli pokazati malo veselja?"

Bernardka se muči, z vso silo, da bi ga pokazala. Toda nič pravega ni.

Siv, pust, poznojesenski dan. Adoracija je končana, grozi rekreacija. Ura je, ko pride v konvent pošta za samostanke. Marija Terezija Vauzous pokliče Bernardko k sebi. Svečana je videti in zelo mehka. Takoj vzame glavo novinke Marije Bernarde med svoje dolge, koščene roke.

"Ljubi, dragi otrok, danes je prišla za vas velika žrtev. Vem sama, kaj to pomeni. Nekaterih naravnih vezi ne moremo na noben način raztrgati, čeprav se skušamo odtrgati od sveta. Tako na primer jaz sama s strastno ljubeznijo višim na svojem očetu..."

Bernardkine oči so še večje kakor sicer.

"Moj oče... Mar se je mojemu očetu kaj zgodilo?"

"Ne, vašemu očetu se ni nič zgodilo... Predraga Marija Bernarda, zberite vse svoje sile! Vaša gospa mati je brez bolečin in previdena s svetimi zakramenti blaženo umrla. Umrla je na dan Brezmadežnega spočetja. Za vas je to lahko velika tolažba in skrivnostno potrdilo!"

"Moja mati," jeclja Bernardka, "mama..."

Nenadoma je postala tako šibka, da jo je stroga vzgojiteljica pritiskala na prsi.

"Lezite za hip na pograd, otrok..."

Bernardka sede in se s hrbtno nasloni k steni. Nekaj minut je tiho. Ko se je deklčin obraz spet obarval, je rekla Vauzous.

"Razumljivo, da vas za te dni oproščam vseh dolžnosti, ki jih nečete ali ne morete rešiti. Če potrebujete za svojo žalost samoto, greste lahko v kapele, na vrt ali kamorkoli hočete. Toda jaz bi vam samote ne svetovala, ma très chère fille."

Na sivih licih nune se je pokazal ostri izraz naraščajočega navdušenja.

"Marija Bernarda, zdaj morate zra-
sti prek sebe. Vaša mati je mrtva. Toda smrti ni. Mater boste spet videli. Naš Odrašenik je s svojo smrtjo premagal smrt vseh ljudi. Pokažite, da verujete v to resnico. Podarite to izgubo nebesom kot zavestno žrtev. Dajte zgled! Pojdite k rekreaciji. Spremenite solze v močno vero v vzvišeno veselje. Razumite me prav, samo svet je, ki vam ga dam, dragi otrok... Ali nečete k rekreaciji?"

Čez čas reče Bernardka:

"Da, ma mère, pridem."